Europees Parlement
2019-2024

Commissie economische en monetaire zaken

2022/2146(INI)

16.5.2023

ONTWERPVERSLAG

over de verdere hervorming van de regels inzake vennootschapsbelasting
(2022/2146(INI))

Commissie economische en monetaire zaken

Rapporteur: Isabel Benjumea Benjumea

PR_INI

INHOUD

Blz.

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT 3

TOELICHTING 10

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over de verdere hervorming van de regels inzake vennootschapsbelasting (2022/2146(INI))

Het Europees Parlement,

– gezien Richtlijn 2003/49/EG van de Raad van 3 juni 2003 betreffende een gemeenschappelijke belastingregeling inzake uitkeringen van interest en royalty's tussen verbonden ondernemingen van verschillende lidstaten (de "interest- en royaltyrichtlijn")[1],

– gezien Richtlijn 2011/96/EU van de Raad van 30 november 2011 betreffende de gemeenschappelijke fiscale regeling voor moedermaatschappijen en dochterondernemingen uit verschillende lidstaten (de "moeder-dochterrichtlijn")[2],

– gezien Richtlijn (EU) 2016/1164 van de Raad van 12 juli 2016 tot vaststelling van regels ter bestrijding van belastingontwijkingspraktijken welke rechtstreeks van invloed zijn op de werking van de interne markt (de eerste "richtlijn bestrijding belastingontwijking I" of "ATAD I")[3] en Richtlijn (EU) 2017/952 van de Raad van 29 mei 2017 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2016/1164 wat betreft hybridemismatches met derde landen ("ATAD II")[4],

– gezien Richtlijn 2011/16/EU van de Raad van 15 februari 2011 betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen en tot intrekking van Richtlijn 77/799/EEG (de richtlijn betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen of "DAC 1")[5], Richtlijn 2014/107/EU van de Raad van 9 december 2014 tot wijziging van Richtlijn 2011/16/EU wat betreft verplichte automatische uitwisseling van inlichtingen op belastinggebied ("DAC 2)[6], Richtlijn (EU) 2015/2376 van de Raad van 8 december 2015 tot wijziging van Richtlijn 2011/16/EU wat betreft verplichte automatische uitwisseling van inlichtingen op belastinggebied ("DAC 3")[7], Richtlijn 2016/881/EU van de Raad van 25 mei 2016 tot wijziging van Richtlijn 2011/16/EU wat betreft verplichte automatische uitwisseling van inlichtingen op belastinggebied ("DAC 4")[8], Richtlijn (EU) 2016/2258 van de Raad van 6 december 2016 tot wijziging van Richtlijn 2011/16/EU wat betreft toegang tot antiwitwasinlichtingen door belastingautoriteiten ("DAC 5")[9], Richtlijn (EU) 2018/822 van de Raad van 25 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn 2011/16/EU wat betreft verplichte automatische uitwisseling van inlichtingen op belastinggebied met betrekking

[1] PB L 157 van 26.6.2003, blz. 49.
[2] PB L 345 van 29.12.2011, blz. 8.
[3] PB L 193 van 19.7.2016, blz. 1.
[4] PB L 144 van 7.6.2017, blz. 1.
[5] PB L 64 van 11.3.2011, blz. 1.
[6] PB L 359 van 16.12.2014, blz. 1.
[7] PB L 332 van 18.12.2015, blz. 1.
[8] PB L 146 van 3.6.2016, blz. 8.
[9] PB L 342 van 16.12.2016, blz. 1.

tot meldingsplichtige grensoverschrijdende constructies (“DAC 6”)[10], en Richtlijn (EU) 2021/514 van de Raad van 22 maart 2021 tot wijziging van Richtlijn 2011/16/EU betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen (“DAC 7”)[11],

– gezien Richtlijn (EU) 2017/1852 van de Raad van 10 oktober 2017 betreffende mechanismen ter beslechting van belastinggeschillen in de Europese Unie (de EU-richtlijn inzake geschillenbeslechting)[12],

– gezien Richtlijn (EU) 2021/2101 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2021 tot wijziging van Richtlijn 2013/34/EU wat betreft de openbaarmaking van informatie over de winstbelasting door bepaalde ondernemingen en bijkantoren (de richtlijn openbare verslaglegging per land)[13],

– gezien Richtlijn (EU) 2022/2523 van de Raad van 14 december 2022 tot waarborging van een mondiaal minimumniveau van belastingheffing voor groepen van multinationale ondernemingen en omvangrijke binnenlandse groepen in de Unie (de richtlijn inzake de tweede pijler)[14],

– gezien de nog goed te keuren voorstellen van de Commissie, met name over een gemeenschappelijke heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting (COM(2016)0685), een gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting (COM(2016)0683) en het pakket belasting digitale economie (COM(2018)0147 en COM(2018)0148), alsook de standpunten van het Parlement daarover,

– gezien de mededeling van de Commissie van 15 juli 2020 getiteld “Actieplan voor billijke en eenvoudige belastingheffing ter ondersteuning van de herstelstrategie” (COM(2020)0312),

– gezien de mededeling van de Commissie van 18 mei 2021 getiteld “Belastingheffing van ondernemingen in de 21e eeuw” (COM(2021)0251),

– gezien het voorstel van de Commissie van 22 december 2021 voor een richtlijn van de Raad tot waarborging van een mondiaal minimumniveau van belastingheffing van multinationale groepen in de Unie (COM(2021)0823), alsook het standpunt van het Parlement daarover[15],

– gezien de conclusies van de Raad Economische en Financiële Zaken van 6 december 2022,

– gezien de studie van de Commissie van januari 2022 getiteld “Tax compliance costs for SMEs — An update and a complement: final report”,

[10] PB L 139 van 5.6.2018, blz. 1.
[11] PB L 104 van 25.3.2021, blz. 1.
[12] PB L 265 van 14.10.2017, blz. 1.
[13] PB L 429 van 1.12.2021, blz. 1.
[14] PB L 328 van 22.12.2022, blz. 1.
[15] PB C 479 van 16.12.2022, blz. 89.

– gezien het verslag over het eindresultaat van de Conferentie over de toekomst van Europa, en de resolutie van het Europees Parlement van 4 mei 2022 over de follow-up van de conclusies van de Conferentie over de toekomst van Europa[16],

– gezien het voorstel van de Commissie van 11 mei 2022 voor een richtlijn van de Raad tot vaststelling van regels voor een tegemoetkoming ter vermindering van de ongelijkheid tussen vreemd en eigen vermogen en tot beperking van de aftrekbaarheid van rente voor de vennootschapsbelasting (COM(2022)0216),

– gezien het verzoek om input van de Commissie van 13 oktober 2022 voor een effectbeoordeling voor het voorstel voor een richtlijn van de Raad inzake "Bedrijven in Europa: kader voor de belastingheffing van inkomsten" (Befit),

– gezien de toespraak van de voorzitter van de Commissie, Ursula von der Leyen, in de plenaire vergadering van het Europees Parlement van 19 oktober 2022 over de voorbereidingen voor de bijeenkomst van de Europese Raad van 20-21 oktober 2022,

– gezien de mededeling van de Commissie van 16 maart 2023 getiteld "Concurrentievermogen van de EU op lange termijn: blik op de periode na 2030" (COM(2023)0168),

– gezien de conclusies van de Europese Raad van 23 maart 2023,

– gezien zijn resolutie van 7 oktober 2021 over de hervorming van het EU-beleid inzake schadelijke belastingpraktijken (met inbegrip van de hervorming van de Groep gedragscode)[17],

– gezien zijn resolutie van 15 februari 2022 over de gevolgen van nationale belastinghervormingen voor de economie van de EU[18],

– gezien zijn resolutie van 10 maart 2022 met aanbevelingen aan de Commissie betreffende billijke en eenvoudige belastingheffing ter ondersteuning van de herstelstrategie (follow-up door het EP van het actieplan van de Commissie van juli en de daarin vervatte 25 initiatieven op het gebied van btw, vennootschapsbelasting en personenbelasting)[19],

– gezien zijn resolutie van 4 oktober 2022 over de gevolgen van nieuwe technologieën voor belastingheffing: crypto en blockchain[20],

– gezien het actieplan van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) inzake grondslaguitholling en winstverschuiving (BEPS-actieplan) van 19 juli 2013,

– gezien de BEPS-eindverslagen van de OESO/G20 van oktober 2015,

---

[16] Aangenomen teksten, P9_TA(2022)0141.
[17] PB C 132 van 24.3.2022, blz. 167.
[18] PB C 342 van 6.9.2022, blz. 14.
[19] PB C 347 van 9.9.2022, blz. 211.
[20] PB C 132 van 14.4.2023, blz. 15.

– gezien de verklaring van het inclusief kader inzake BEPS van de OESO/G20 van 8 oktober 2021 getiteld “Two-Pillar Solution to Address the Tax Challenges Arise from the Digitalisation of the Economy”, die op 16 december 2022 door 138 van de 141 leden is onderschreven en goedgekeurd,

– gezien de verslagen over de blauwdrukken van pijler één en pijler twee die op 14 oktober 2020 door het inclusief kader van de OESO/G20 zijn aangenomen, en de resultaten van de economische analyse en effectbeoordeling van de OESO van 12 oktober 2020 getiteld “Tax Challenges Arise from Digitalisation — Economic Impact Assessment”,

– gezien de modelvoorschriften voor pijler twee van het inclusief kader inzake BEPS van de OESO/G20 van 20 december 2021 voor de binnenlandse invoering van een wereldwijd minimumbelastingtarief van 15 %,

– gezien Public Law 117-169 van de Verenigde Staten van 16 augustus 2022, bekend als de “Inflation Reduction Act”,

– gezien artikel 54 van zijn Reglement,

– gezien de brief van de Begrotingscommissie,

– gezien het verslag van de Commissie economische en monetaire zaken (A9-0000//2023),

A. overwegende dat de lidstaten vrij kunnen beslissen over hun eigen economisch beleid, met name hun eigen belastingbeleid, binnen de grenzen van de EU-Verdragen; overwegende dat het belastingbeleid grotendeels een verantwoordelijkheid van de lidstaten blijft, maar dat coördinatie vereist is om een belastingbeleid te kunnen aannemen dat de integratie van de interne markt bevordert;

B. overwegende dat Europese bedrijven sterke tegenwind ondervinden als gevolg van de huidige ongunstige economische en sociale situatie;

C. overwegende dat men er met het BEPS-actieplan in geslaagd is een wereldwijde consensus tot stand te brengen over verschillende kwesties in verband met de bestrijding van agressieve fiscale planning;

D. overwegende dat de EU het goede voorbeeld heeft gegeven door internationale overeenkomsten om te zetten in een groot aantal belastingrichtlijnen, waarbij de coördinatie en de strijd van de EU tegen agressieve fiscale planning werden verbeterd;

E. overwegende dat op 16 december 2022 138 landen, waaronder alle EU-lidstaten, overeenstemming hebben bereikt over de hervorming van het internationale belastingstelsel door middel van een tweepijleroplossing;

F. overwegende dat de versnippering van het belastingbeleid verschillende belemmeringen opwerpt voor burgers en bedrijven op de interne markt, in het bijzonder voor kleine en middelgrote ondernemingen (kmo’s); overwegende dat deze belemmeringen grensoverschrijdende economische activiteit ontmoedigen en de interne markt kunnen

verstoren;

G. overwegende dat de ongelijke behandeling van vreemd en eigen vermogen in de vennootschapsbelasting een genereuze belastingaftrek op rentebetalingen mogelijk maakt; overwegende dat de kosten van aandelenfinanciering niet op dezelfde wijze kunnen worden afgetrokken;

1. herinnert eraan dat samenwerking tussen de EU-lidstaten op het gebied van vennootschapsbelasting geen doel op zich is, maar veeleer een instrument om de interne markt te voltooien, te verbeteren en verder te ontwikkelen;

2. is ingenomen met de conclusies van de Europese Raad van 23 maart 2023, waarin wordt opgeroepen tot een vereenvoudiging van het algemene regelgevingskader en een vermindering van de administratieve lasten, en met de mededeling van de Commissie van 16 maart 2023, waarin wordt benadrukt dat het fiscale kader van de EU van cruciaal belang is voor het ondersteunen van groei en particuliere investeringen, met name door fiscale belemmeringen voor grensoverschrijdende investeringen weg te nemen;

3. onderstreept dat het van het grootste belang is agressieve winstverschuiving te bestrijden en daarbij de fiscale rechtvaardigheid, transparantie en zekerheid te bevorderen, maar tegelijkertijd ook de belastingen op een niveau te houden dat duurzame economische groei ondersteunt;

4. neemt kennis van de talrijke belastingrichtlijnen sinds 2011, die hebben geleid tot een eerlijkere, eenvoudigere en doeltreffendere vennootschapsbelasting in de EU en tot een groot aantal fiscale nalevingsverplichtingen voor bedrijven binnen de EU[21];

5. betreurt het feit dat de lidstaten de belastingrichtlijnen op uiteenlopende wijze ten uitvoer hebben gelegd en toegepast, waardoor de goede werking van de interne markt wordt ondermijnd en de belastinggrondslagen niet op elkaar zijn afgestemd, de bureaucratie toeneemt en de nalevingskosten stijgen;

De nalevingslasten voor bedrijven in de EU verlichten

6. merkt op dat de geraamde fiscale nalevingskosten voor grote multinationale ondernemingen ongeveer 2 % van de betaalde belastingen belopen en dat deze kosten voor kmo’s op 30 % van de betaalde belastingen worden geraamd; herinnert eraan dat Europese bedrijven, en met name kmo’s, de voornaamste bron van economische groei en nieuwe werkgelegenheid zijn;

7. verzoekt de Commissie een algemene evaluatie voor te leggen van de maatregelen die sinds 2011 op het gebied van de vennootschapsbelasting zijn genomen, en de lasten voor bedrijven onmiddellijk te verlichten door een moratorium op regelgeving in te stellen en te voorzien in uitstel voor belastinghandelingen die zouden leiden tot onnodige extra kosten voor bedrijven die al onder druk staan; dringt er bij de Commissie op aan concurrentievermogenstoetsen te verrichten voor nieuwe

[21] Zie met name de richtlijnen ter bestrijding van belastingontwijking (ATAD I en ATAD II), de wijzigingen van de richtlijn betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen (DAC 1 tot en met DAC 7), de herziening van de moeder-dochterrichtlijn, de EU-richtlijn inzake geschillenbeslechting, de richtlijn inzake openbare verslaglegging per land of richtlijn inzake de tweede pijler.

wetgevingsvoorstellen op belastinggebied, zoals de Europese Raad op 22 maart 2023 voor alle nieuwe voorstellen heeft gevraagd;

8. is ingenomen met het voorstel van de Conferentie over de toekomst van Europa van 9 mei 2022 voor een concurrentievermogenstoets om de impact van onder meer nieuwe belastingwetgeving op bedrijven en het ondernemingsklimaat te analyseren; kijkt uit naar de daadwerkelijke uitvoering van de aankondiging van Commissievoorzitter Ursula von der Leyen van 19 oktober 2022 om te voorzien in standaardtoetsing van het concurrentievermogen in EU-regelgeving;

9. neemt nota van het hernieuwde debat over fiscale stimulansen naar aanleiding van de Amerikaanse Inflation Reduction Act; verzoekt de Commissie experimenten met belastingkredieten toe te staan; dringt er niettemin op aan dat alle besluiten op gecoördineerde wijze worden genomen om de werking van de interne markt in stand te houden;

10. verzoekt de lidstaten een beleid te voeren waarbij kapitaalinvesteringen volledig kunnen worden afgeschreven, en de voorzieningen voor fiscale afschrijving permanent te maken, teneinde de reële investeringen te verbeteren en het concurrentievermogen van Europa te ondersteunen;

11. verzoekt de lidstaten, in het licht van de hoge inflatie, de extra inkomsten als gevolg van de hogere energieprijzen rechtstreeks in te zetten om de lasten voor bedrijven, met name kmo’s, te verlichten;

Het akkoord inzake de tweede pijler

12. neemt kennis van de historische, op twee pijlers berustende oplossing die door het inclusief kader van de OESO/G20 is bereikt over de verdeling van heffingsrechten en de toepassing van een effectief minimumbelastingtarief van 15 % op de mondiale winsten van multinationals;

13. merkt op dat ondernemingen niet alleen te maken hebben met een volatiel ondernemingsklimaat en een toenemend aantal EU-belastingrichtlijnen, maar dat zij ook hun financiële en personele middelen moeten inzetten om de regels inzake de tweede pijler toe te passen; verzoekt de Commissie bedrijven ademruimte en voldoende tijd te geven om zich voor te bereiden op mogelijke nieuwe Befit-regels;

Naar een vereenvoudigde vennootschapsbelastingregeling

14. verzoekt de Commissie alle lidstaten te begeleiden naar een vereenvoudigd belastingstelsel om de administratieve lasten voor bedrijven, en kmo’s in het bijzonder, te verminderen; wijst erop dat het vereenvoudigen van de procedures voor terugbetalingen, inhoudingen en geschillen een andere oplossing is om de administratieve lasten te verminderen, met name voor kmo’s;

15. herinnert eraan dat het vereenvoudigen van de complexiteit van het rechtskader voor vennootschapsbelastingstelsels helpt om buitenlandse directe investeringen aan te trekken en het risico vermindert dat bedrijven zich naar niet-EU-landen verplaatsen;

16. is ingenomen met het plan van de Commissie om een Befit-voorstel uit te werken, dat in het derde kwartaal van 2023 wordt verwacht, met het oog op de ontwikkeling van een nieuw en gemeenschappelijk EU-pakket van vennootschapsbelastingregels (“rulebook”) op basis van een eerlijke, alomvattende en doeltreffende verdeelsleutel en een gemeenschappelijke heffingsgrondslag voor de inkomstenbelasting voor bedrijven, hetgeen ondernemingen duidelijkheid en voorspelbaarheid zal bieden;

17. herhaalt zijn standpunt dat het Befit-initiatief moet worden ondersteund door het politieke proces, teneinde politieke steun voor verandering op te bouwen, en dat het initiatief vergezeld moet gaan van een grondige effectbeoordeling;

18. neemt kennis van de Befit-doelstellingen, zoals vermeld in het verzoek om input van de Commissie voor een effectbeoordeling, namelijk het vergroten van de veerkracht van bedrijven door de belastingregels minder complex te maken en de nalevingskosten voor EU-bedrijven met grensoverschrijdende activiteiten te verminderen, het wegnemen van belemmeringen voor grensoverschrijdende investeringen en het aantrekkelijker maken van de interne markt voor internationale investeringen, het scheppen van een klimaat dat bevorderlijk is voor eerlijke en duurzame groei door de weg vrij te maken voor administratieve vereenvoudiging, en het genereren van duurzame belastinginkomsten, wat bijzonder belangrijk is in het huidige moeilijke economische klimaat;

19. wijst op het idee van een éénloketsysteem dat het mogelijk maakt één geconsolideerde belastingaangifte in te dienen; verzoekt de Commissie in een testfase een éénloketsysteem in te voeren voor de toepassing van de Befit-regels, en dit als permanent onderdeel van Befit op te nemen als de testfase succesvol is;

20. neemt nota van het voorstel van de Commissie van 11 mei 2022 waarin de ongelijkheid tussen vreemd en eigen vermogen wordt aangepakt; betreurt het besluit van de Raad van 6 december 2022 om de behandeling van het voorstel op te schorten; verzoekt de Raad de onderhandelingen over dit voorstel te hervatten;

21. benadrukt dat fiscale stimuleringsmaatregelen voor particuliere activiteiten in verband met onderzoek en ontwikkeling (bijvoorbeeld via belastingkortingen, verhoogde toeslagen of aangepaste afschrijvingsregelingen), mits fiscaal verantwoord toegepast, kunnen bijdragen tot een verhoging van de totale uitgaven van een economie voor onderzoek en ontwikkeling, hetgeen vaak positieve externe effecten heeft; herinnert eraan dat de bedrijfsuitgaven voor onderzoek en ontwikkeling in 2020 gelijk waren aan 1,5 % van het bbp van de EU, terwijl dit in de VS en Japan 2,6 % is, volgens het investeringsverslag 2022/2023 van de Europese Investeringsbank; verzoekt de Commissie om een beoordeling van de fiscale stimuleringsmaatregelen voor particuliere activiteiten in verband met onderzoek en ontwikkeling;

°

° °

22. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

TOELICHTING

De COVID-19-pandemie en vervolgens de Russische agressie tegen Oekraïne hebben bedrijven in Europa onder enorme druk gezet, in de vorm van hoge inflatie, neveneffecten van lockdowns, problemen in de toeleveringsketen en schaarste aan grondstoffen. Deze belemmeringen vormen een bijkomende last voor de particuliere sector in de EU, die al te maken had met hoge nalevingskosten als gevolg van reeds bestaande belastingwetgeving van de EU.

Deze twee crises hebben vooral nadelige gevolgen voor Europese kmo's: hoewel in de EU-28 bijna alle ondernemingen in de niet-financiële sector (99,8 %) kmo's zijn en zij goed zijn voor twee derde van de totale werkgelegenheid in de EU-28 (66,6 %), hebben zij een concurrentienadeel als gevolg van de hogere nalevingskosten in vergelijking met multinationale ondernemingen en de fiscale voorkeursbehandeling van vreemd vermogen.

Om het concurrentievermogen van Europese bedrijven, met name kmo's, te ondersteunen, luidt het standpunt van de rapporteur als volgt:

- De regeldruk voor Europese bedrijven moet onmiddellijk worden verlicht door een moratorium op regelgeving in te stellen en het effect van eerdere maatregelen op de vennootschapsbelasting te beoordelen alvorens nieuwe wetgeving voor te stellen. Er moet een "concurrentievermogenstoets" worden ingevoerd, zoals voorgesteld door de plenaire vergadering van de Conferentie over de toekomst van Europa en vervolgens door de voorzitter van de Commissie en de Europese Raad. De extra belastinginkomsten als gevolg van de hoge energieprijzen kunnen worden gebruikt om de gevolgen van de huidige hoge inflatie te beperken.

- Het gebruik van belastingvoordelen en andere fiscale prikkels moet worden overwogen om het huidige en toekomstige concurrentievermogen van Europese bedrijven te ondersteunen. Het besluit over de invoering van dergelijke steunmaatregelen moet echter op een tussen de lidstaten gecoördineerde wijze worden genomen om de werking van de interne markt niet in gevaar te brengen.

- Om de administratieve lasten voor Europese bedrijven, met name kleine en middelgrote ondernemingen, te verminderen, is het van cruciaal belang om tot een vereenvoudigde belastingregeling te komen. De Commissie moet de lidstaten begeleiden in de richting van eenvoudigere procedures voor terugbetalingen, inhoudingen en geschillen. Een verminderde regeldruk zal de veerkracht van Europese bedrijven vergroten, internationale investeringen aanmoedigen en een klimaat scheppen dat bevorderlijk is voor eerlijke en duurzame groei.

- In het licht van het komende Befit-voorstel en de toepassing van de pijler II-regels van de OESO moet de Commissie de tenuitvoerlegging van deze regelgevingspakketten organiseren op een manier die Europese bedrijven de nodige ademruimte en tijd biedt om zich voor te bereiden op het veranderende regelgevingslandschap.